

B en W-nummer 18.0358; besluit d.d. 25-9--2018

Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen aan het College van Burgemeester en Wethouders van van de raadsleden J. Heijnen en J. Bleijie (CDA) over Park de Bult (ingekomen 13 augustus 2018)
------------------	--

Besluiten:

1. de beantwoording van Schriftelijke vragen aan het College van Burgemeester en Wethouders van de raadsleden J. Heijnen en J. Bleijie (CDA) over Park de Bult (ingekomen 13 augustus 2018) vast te stellen;
2. dit besluit te zenden aan de vraagsteller en de overige leden van de gemeenteraad.

Perssamenvatting:

De raadsleden J. Heijnen en J. Bleijie (CDA) hebben schriftelijke vragen gesteld over Park de Bult (ingekomen 13 augustus 2018). Het college heeft deze vragen beantwoord.

Schriftelijke vragen aan het College van Burgemeester en Wethouders van de raadsleden J. Heijnen en J. Bleijie (CDA) over Park de Bult (ingekomen 13 augustus 2018).

Onlangs verscheen in het *Leidsch Dagblad* een artikel over Park de Bult. Uit dit artikel blijkt dat uw college het niet meer nodig vindt om op de voormalige vuilstortplaats grondwater weg te pompen en bodemonsters te nemen. De basis voor dit besluit haalt u uit de ambtelijke voortgangsrapportage LUBO 2017 (Leids Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond 2016-2020) waarin (summer) beschreven wordt dat het wegpompen van water en het nemen van bodemonsters niet meer nodig is. Dat terwijl er in 2002 nadrukkelijk voor gekozen is om dit wel te doen om zodoende de gevaren die er zouden kunnen zijn van het mengen van zware chemicaliën en verontreinigde grond met het grondwater en de gevolgen die dat kan hebben voor de naastgelegen wijk Roomburg zo klein mogelijk te houden. Bovendien werd met het wegpompen van grondwater en het nemen van bodemonsters tegemoet gekomen aan de bezwaarmakers tijdens de bestemmingsplanprocedure. Anders gesteld: zonder de genomen maatregelen had het bestemmingsplan voor de wijk Roomburg het niet gehaald. Daar heeft de Raad van State een duidelijke uitspraak over gedaan. U bent dus een verplichting aangegaan met de mensen in de wijk die nu, ruim 15 jaar later wordt geschrapt om € 90.000,- per jaar te kunnen bezuinigen. Voor de duidelijkheid: de oude vuilstortplaats De Bult is niet gevuld met een paar vuilniszakken, maar met verontreinigde grond en zware chemicaliën die een gevaar voor de volksgezondheid kunnen opleveren voor de mensen in de wijk ernaast als niet de juiste maatregelen worden genomen. Daarom het wegpompen van het water en daarom het goed monitoren van bodemonsters.

Op basis van artikel 45 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad, stelt het CDA de volgende vragen aan het college.

Antwoord van Burgemeester en Wethouders (ingezonden 4-9 -2018):

1. Bent u op de hoogte van het artikel *schone lei voor vuil Bult* zoals die verscheen in het *Leidsch Dagblad* van 26 juli alsook de ambtelijke voortgangsrapportage LUBO 2017?

Antwoord: Ja, het stuk uit het LD en de voortgangsrapportage LUBO zijn bij het college bekend.

2. Klopt het dat de ambtelijke notitie de basis vormt voor uw besluit, of liggen er andere documenten of overwegingen aan te grondslag, bijvoorbeeld financiële?

Antwoord: Het in de voortgangsrapportage gemelde voornemen behelst een advies. Er is nog geen collegebesluit genomen over afbouw van de beheermaatregelen, maar het college staat open voor de argumentatie van het advies. Het advies is een resultante van de convenantafspraken met het rijk om te onderzoeken op welke wijze voormalige stortplaatsen zo efficiënt mogelijk kunnen worden beheerd. De convenantafspraken is nader uitgewerkt in het Leids Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond (LUBO). Op basis van dit vastgestelde beleid zijn de mogelijkheden geïnventariseerd tot het afbouwen van de beheermaatregel. Hiertoe is een evaluatie uitgevoerd door bureau RoyalhaskoningDHV. De gemeente Leiden is indertijd geadviseerd dat monitoringsmaatregelen voldoende waren voor een efficiënt beheer van de voormalige stortplaats. Desondanks heeft de gemeenteraad indertijd besloten tot het uitvoeren van de beheervariant. Dit houdt een in dat er een actieve onttrekking en controle van grondwater plaatsvindt. Op basis van de onderzoeksgegevens van afgelopen 15 jaar, waaruit gebleken is dat er milieu hygiënisch weinig tot geen risico op verspreiding is, is het advies om aan de bewoners van de omliggende woonwijken voor te gaan stellen om de actieve beheersing te beëindigen en over te gaan op passieve monitoring. Het wegpompen van grondwater kost 90.000 euro per jaar.

In de ambtelijke voortgangsrapportage LUBO 2017 staat met betrekking tot het stoppen van de maatregelen bij Park de Bult het volgende: *Uit de analyseresultaten van het onttrokken*

grondwater blijkt dat de saneringsnormen voor grondwater niet worden overschreden. Na lang monitoren en zonder problemen te zijn tegengekomen blijkt op basis van vakinhoudelijk advies dat de beheersmaatregelen zonder risico kunnen worden afgebouwd.

3. Vindt u dit niet wat summier om op basis hiervan te stoppen met de maatregelen die de mensen in de wijk Roomburg moeten beschermen? Vindt u het ook niet wat summier om op basis hiervan een uitspraak van de Raad van State naast u neer te leggen?

Antwoord: Er is zoals gezegd door het college nog geen besluit genomen over stoppen met maatregelen. De uitspraak van de Raad van State was dat de goedkeuring van het bestemmingsplan Roomburg rechtmatig was alsook dat de getroffen maatregelen tegen de voormalige vuilstort niet bepalend waren in deze uitspraak.

4. Het CDA vindt dit wel wat summier. Het CDA zou graag de uitgebreide meerjarige analyseresultaten ontvangen alsook een degelijker onderbouwing dan de twee alinea's die in de ambtelijke voortgangsrapportage LUBO 2017 staan. Wilt u bij deze onderbouwing in ieder geval ingaan op volgende punten:
 - a. Op basis waarvan bent gekomen tot uw besluit?
 - b. Welke vakspecialisten zijn er gehoord en wat hun conclusie was?
 - c. Of er landelijke richtlijnen zijn voor het nemen van maatregelen bij voormalige vuilstortplaatsen?
 - d. Een interpretatie van de normen en de risico's ervan.

Antwoord:

a. Zie antwoord 2.

b. De jaarlijkse monitoring en de evaluatie van de beheermaatregelen zijn uitgevoerd door een gerespecteerd en ervaren ingenieursbureau: RoyalhaskoningDHV. De gemeente wordt in de uitvoering van haar bodemtaken ondersteund door de Omgevingsdienst West-Holland. De Omgevingsdienst meldt dat onderzoek aan en evaluatie van voormalige stortplaatsen in Nederland laat zien dat er weinig sprake is van verspreiding naar de omgeving. Bij veel voormalige stortplaatsen is de monitoring beëindigd. Voor stortplaatsen met lopende monitoring of met beheersmaatregelen wordt verlangd dat onderzocht wordt of beëindiging of vereenvoudiging van het beheer en/ of de monitoring mogelijk is.

c. Het landelijk beleid is om nazorg bij voormalige stortplaatsen te beëindigen of te verminderen.

d. Een stortplaats wordt gezien als een "geval voor bodemverontreiniging". Daar gelden wettelijke regels voor vastgelegd in de wet bodembescherming. Het college houdt zich vanzelfsprekend aan de wet.

Het nemen van maatregelen om vervuiling tegen te gaan was een nadrukkelijke toezegging aan de bewoners van de wijk Roomburg. Sterker nog, conform de uitspraak van de Raad van State was dit ook een eis. Zonder deze toezegging was het vaststellen van het bestemmingsplan niet mogelijk geweest. Je zou zelfs kunnen zeggen dat het een vroeg staaltje van 'samen maken we de stad' was. Er kwam een woonwijk en aan de zorgen van de mensen in de wijk werd tegemoet gekomen. In het verleden is Stichting Meerburg, de wijkvereniging voor Meerburg, de weilanden die uiteindelijk de woonwijk Roomburg werden en Waardeiland, in de bres gesprongen voor de toekomstige bewoners van de wijk Roomburg. Hun doel was dat de toekomstige bewoners niet met vervuiling en verontreiniging te maken zouden krijgen.

5. Bent u het met het CDA eens dat het niet correct is dat u uw besluit genomen heeft zonder de huidige bewoners van Roomburg te consulteren, zeker met de uitspraak van de Raad van State in het achterhoofd?

Antwoord: Zie antwoord 2 en 3. De Raad van State heeft geoordeeld dat het bestemmingsplan "Roomburg" niet in strijd was met een goede ruimtelijke ordening, dat goedkeuring van het bestemmingplan rechtmatig was, dat de door de gemeente getroffen maatregelen tegen de voormalige vuilstort niet bepalend waren in deze uitspraak en dat de beroepen van de stichting Meerburg en andere appellanten ongegrond zijn verklaard.

6. Had het niet beter geweest om eerst met de bewoners te spreken voordat dit besluit was genomen? Zo niet, waarom niet? Zo ja, bent u dan bereid om het besluit op te schorten totdat er met bewoners is gesproken?

Antwoord: Zie antwoord 2. Uiteraard zal het college onder meer eerst met bewoners spreken voordat zij een besluit gaat nemen over een wijziging in de beheermaatregelen van de voormalige vuilstortplaats de Bult. Het college gaat hierover op korte termijn in gesprek met de wijk.

7. Bent u het met het CDA eens dat het eenzijdig opzeggen van gemaakte afspraken en het terzijde leggen van een uitspraak van de Raad van State, de betrouwbaarheid van en in het openbaar bestuur geen goed doet?

Antwoord: De afspraken die zijn gemaakt met de buurt hebben geleid tot het raadsbesluit uit 2000 (RV 00.0133), waarin de keuze is gemaakt tot een beheervariant. De uitspraak van de Raad van State wordt niet terzijde gelegd, zie antwoord 5.

In ruil voor het stopzetten van de bovengenoemde maatregelen, bent u voornemens om groen te planten in de wijk Roomburg. In de ambtelijke voortgangsrapportage LUBO 2017 staat hierover: *Voornemen is om de monitoring te beëindigen. Hiervoor moet draagvlak worden gekregen bij omwonenden. De aannahme is dat er draagvlak kan worden verkregen door meer groen aan te leggen in de wijk door de aanplant van bomen en afrondend werk aan de renovatie van park de Bult, gefinancierd vanuit de reserve LUBO*

8. Kunt u aangeven waar de aannahme dat er draagvlak kan worden gecreëerd voor het stoppen van de monitoring door groen te planten en het afronden van renovatiewerk aan De Bult vandaan komt?

Antwoord: De bewoners van de woonwijk Roomburg en andere bewoners, die in de buurt van de Bult wonen, zullen actief worden benaderd en op de hoogte gebracht van de conclusies uit het Evaluatierapport. We willen deze bewoners voorleggen dat het overgaan van de actieve beheersing van het grondwaterpeil naar passieve monitoring geen risico oplevert voor hun woonsituatie. Tot die tijd zullen we de onttrekking van grondwater aan de Bult door laten gaan en worden de huidige maatregelen dus gecontinueerd. In het traject van het verkrijgen van draagvlak zal uitdrukkelijk ook aandacht worden besteed aan de maatschappelijke aspecten. De gemeente Leiden wil kiezen voor een effectieve inzet van haar budget (pompen kost €90.000 euro per jaar). Hiermee kunnen gemeentelijke middelen worden vrijgemaakt waarmee andere positieve zaken voor de buurt kunnen worden gefinancierd, zoals meer groen in de wijk en verbetering van het groen in park de Bult.

9. Heeft het planten van groen enig effect op mogelijke toekomstige nadelige effecten van de aanwezigheid van de voormalige vuilstort of is het meer het spreekwoordelijke 'doekje voor het bloeden'?

Antwoord: Nee, het planten van bomen en het verkrijgen van meer groen heeft geen relatie tot monitorings- of beheermaatregelen met betrekking tot voormalige stortplaats de Bult.

De hamvraag is natuurlijk de volgende:

10. U breekt met een uitspraak van de Raad van State die cruciaal is geweest bij het vaststellen van het bestemmingsplan, u doet een aannahme dat bewoners tevreden zijn met het stoppen van het monitoren in ruil voor meer groen in de wijk en u gaat voorbij aan eerdere zorgen van mensen uit de wijk om hun gezondheid, maar toch heeft u het besluit al genomen. Is dat niet raar?

Antwoord: Zie hiervoor antwoord 5 en 8.

11. Bent u bereid om het besluit om te stoppen met het wegpompen van grondwater en het nemen van bodemonsters terug te draaien totdat u met de wijk gesproken heeft en meer inzicht heeft over de schadelijke gevolgen ervan in de toekomst?

Antwoord: Zie antwoord 2 en 6.

12. Heeft u door het stopzetten van de maatregelen nog wel zicht op mogelijk schadelijke gevolgen van de aanwezigheid van de voormalige vuilstortplaats voor de wijkbewoners van Roomburg?

Antwoord: Aangezien het advies is om de monitoring van de voormalige stortplaats te continueren, houden we dat zicht op mogelijk schadelijke stoffen. Hiervoor zal dan een nieuw monitoringsplan worden opgesteld.

13. Lopen de bewoners in de omgeving van de voormalige vuilstortplaats de Bult nu extra risico's door het stopzetten van de maatregelen, bijvoorbeeld door het niet meer wegpompen van (vervuild) grondwater?

Antwoord: Uit monitoring en evaluatie tot op heden blijkt geen risico op verspreiding. Het college vertrouwt in deze op de expertise van het ingenieursbureau en de ODWH. Het evaluatierapport onderbouwt dat er geen risico's zijn te verwachten van verspreiding van verontreinigde componenten uit het stortlichaam voor de leefomgeving van de naastliggende woonwijk Roomburg.

Omdat het monitoren wordt stopgezet en om dat het wegpompen van water wordt stopgezet, is er weinig zicht op de toekomstige gevolgen van de aanwezigheid van de voormalige vuilstortplaats De Bult. De kans bestaat dat verontreinigd water alsnog de wijk in stroom als het grondwaterpeil in de Bult niet laag wordt gehouden. De bewoners van Roomburg kunnen dus in de toekomst te maken krijgen met verontreinigde grond waarop hun huis is gebouwd. Bewoners zullen in de toekomst zelf voor de kosten van het schoonmaken van de grond moeten opdraaien, met alle gevolgen van dien.

14. Klopt de aanname dat er een risico van verontreiniging is en klopt het dat bewoners dit in dat geval zelf moeten schoonmaken?

Antwoord: Nee, dit klopt niet. Het risico op verontreiniging zal worden gemonitord. De gemeente is verantwoordelijk voor de maatregelen die getroffen moeten worden indien toch verspreiding optreedt.

15. Is het college bereid om bij het stoppen van de maatregelen die conform de uitspraak van de Raad van State zijn genomen, de bewoners in het geval van vervuiling in de toekomst een vrijwaarding te geven zodat niet zij, maar de gemeente voor de mogelijke kosten verantwoordelijk is?

Antwoord: Zie antwoord 14.

BIJLAGE

Historie instellen beheermaatregelen de Bult

De vuilstortplaats de Bult is in 1978 gesloten. In 1980 is door ons college opdracht verstrekt aan het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening om een onderzoek uit te voeren naar het effect van de stortplaats op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater alsmede naar de mogelijke verspreiding van het verontreinigde grondwater op langere termijn. Hiermee was een begin gemaakt aan een reeks van onderzoeken naar de gevolgen van de stortplaats voor de omgeving. Uit de onderzoeken is gebleken dat er op de stortplaats mogelijk aanzienlijke hoeveelheden milieuschadelijke stoffen zijn gestort. Tevens is in zekere mate beïnvloeding van de grondwaterkwaliteit aangetoond. In een saneringsonderzoek is met name aandacht besteed aan de mogelijke uitstroom van verontreinigd percolaat en contactmogelijkheden met het stortmateriaal. Een aantal saneringsvarianten zijn tegen elkaar afgewogen, te weten:

- (1) Multifunctionele sanering door middel van ontgraving (f 281 miljoen)
- (2) IBC-variant (isoleren, beheersen, controleren) door middel van verlaging van de grondwaterstand in de stort (beheersvariant; f 4,2 miljoen)
- (3) IBC-variant door middel van monitoring (monitoringsvariant; f 2,3 miljoen)

In het saneringsonderzoek is geconcludeerd dat kan worden volstaan met monitoring. Tegen het besluit van Gedeputeerde Staten om over te gaan tot monitoring van de vuilstort (1997) was geen bezwaar of beroep mogelijk. In 1998 is door DHV, een monitoringsplan opgesteld. Bij de eerste meetronde in het kader van het monitoringsplan zijn in enkele monsters verhoogde gehalten aan stoffen ten opzichte van de streefwaarden aangetroffen. Vanwege de onduidelijkheid over de risico's van verspreiding van stoffen vanuit de stort naar de toekomstige woonwijk in de naast de stort liggende polder is in februari 1999 een onderzoek uitgevoerd door Grondmechanica Delft naar de werking van een tweede ringsloot als extra barrière tegen uitstromend percolaat. Uit het onderzoek bleek dat de kans op uitstroming van percolaat richting woonwijk wordt geminimaliseerd door de aanleg van deze ringsloot.

Uitspraak Raad van State

In de raadsvergadering van 27 april 1999 is het bestemmingsplan Roomburg vastgesteld. In deze vergadering is door toenmalig wethouder Van Rij toegezegd dat de gemeente Leiden opdracht zal geven voor het uitvoeren van een second opinion onderzoek. De conclusies uit de bestudeerde rapporten zijn door het onderzoeksbureau (TNO) onderschreven.

In december 1999 is het bestemmingsplan Roomburg door Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland van rechtswege goedgekeurd. Hiertegen is door de Stichting Meerburg en enkele appellanten beroep bij de Raad van State aangetekend. Tevens is een voorlopige voorziening aangevraagd. De bezwaren waren voor een deel gericht tegen de plannen om woningbouw te realiseren in verband met de aanwezigheid van de vuilstort. Appellanten waren van mening dat de door de provincie Zuid-Holland gekozen monitoringsvariant onvoldoende bescherming bood voor de toekomstige bewoners en pleitten voor aanvullende maatregelen. De uitkomsten van de meetronden in het kader van het monitoringsplan en de mogelijke risicobelasting hiervan voor toekomstige bewoners hebben ertoe geleid dat het college de raad heeft voorgesteld te kiezen voor de beheersvariant. De beheersvariant omvat het verlagen van de grondwaterstand in de vuilstort tot een niveau dat lager is dan de gemiddelde stijghoogte in de omliggende pakketten waardoor een lichte grondwaterstroming richting stort wordt gecreëerd.

Alhoewel in uitgevoerde onderzoeken is geconcludeerd dat kan worden volstaan met monitoring en pas behoeft te worden overgeschakeld op de zgn. beheersvariant wanneer mocht blijken dat er sprake is van een structureel en substantieel uit de stort tredende verontreiniging, heeft het college de gemeenteraad voorgesteld te kiezen voor de beheersvariant omdat deze variant voor de toekomstige bewoners de garantie biedt dat er geen enkele risicobelasting optreedt. Op 12 december 2000 heeft de gemeenteraad van Leiden het besluit (RV 00.0133) genomen over te stappen van de monitoringsvariant naar de beheersvariant.

De Raad van State heeft woensdag op 18 september 2002 in uitspraak 200001111/1 geoordeeld dat de goedkeuring van het bestemmingsplan Roomburg rechtmatig was alsook dat de getroffen maatregelen tegen de voormalige vuilstort niet bepalend waren in deze uitspraak. Ook het feit dat de gemeente indertijd na goedkeuring van het bestemmingsplan Roomburg heeft gekozen voor een beheersvariant in plaats van een monitoringsvariant was niet bepalend voor het oordeel dat de goedkeuring van het bestemmingsplan rechtmatig was. De beroepen van de stichting Meerburg en andere appellanten zijn ongegrond verklaard.

<https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/zoeken-in-uitspraken/tekst-uitspraak.html?id=4829>

Leids Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond

In 2016 is het Leids Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond (LUBO) (RV 16.0086) vastgesteld. Het LUBO is opgesteld in het kader van het landelijke bodemconvenant 2016-2020. https://leiden.notubiz.nl/document/3961860/2/Leids_Uitvoeringsprogramma_Bodem_en_Ondergrond_2016-2020_voor_erratum

In het Leids Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond (LUBO) is in paragraaf 4.7 opgenomen dat conform de convenantafspraken wordt onderzocht op welke wijze voormalige stortplaatsen zo efficiënt mogelijk kunnen worden beheerd. De volgende doelstelling is in het LUBO opgenomen: "Het heroverwegen van de beheersmaatregelen bij de voormalige stortplaats De Bult (...)" "De gemeente heeft het initiatief genomen tot het inventariseren van de mogelijkheden tot het afbouwen van de beheersmaatregelen. Een belangrijk aspect is de communicatie naar de omgeving".

Jaarlijks wordt een voortgangsrapportage LUBO opgesteld. De voortgangsrapportage geeft de resultaten weer van de voortgang van het Leids Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond. In de voortgangsrapportage LUBO 2016 is melding gemaakt van de evaluatie van de beheersmaatregelen.

https://leiden.notubiz.nl/document/5498188/1/38a_Bijlage_Voortgangsrapportage_LUBO_2016

In de voortgangsrapportage LUBO 2017 is melding gemaakt van het voornemen om de monitoring te beëindigen. https://leiden.notubiz.nl/document/6685566/1/08_1_LUBO_2017 Het betreft een voornemen uit 2017, toen de evaluatie van de beheersmaatregelen nog niet was afgerond. De evaluatie heeft inmiddels plaatsgevonden. De evaluatie is uitgevoerd door bureau RoyalhaskoningDHV. Op 4 april 2018 is het definitieve rapport "Voormalige stortplaats Roomburg Evaluatie monitoring 2017" (Referentie: T&PAB2668-109R001F0.1) uitgebracht. In het evaluatierapport wordt geconstateerd dat niet is vastgesteld dat er uitstroom plaatsvindt van verontreinigd grondwater zonder de beheersmaatregelen. Het rapport doet de aanbeveling "Mogelijk kan door de gemeente Leiden in samenspraak met betrokkenen een afweging worden gemaakt over de voortgang van uitvoering van de hydrologische beheersmaatregel."

Samenvattend kan worden gekenschetst dat op basis van de onderzoeksgegevens van de afgelopen 15 jaar, waaruit gebleken is dat er milieu hygiënisch weinig tot geen risico op verspreiding is, is het voornemen om aan de bewoners van de omliggende woonwijken voor te gaan stellen om de actieve beheersing te beëindigen en dit te verlagen naar passieve monitoring. Het voornemen om de beheermaatregelen te beëindigen is een advies uit de ambtelijke Voortgangsrapportage 2017, toen de evaluatie van de beheermaatregelen nog niet was afgerond. Op basis van deze evaluatie ligt er nu een voornemen om de actieve beheermaatregelen te beëindigen en over te gaan op passief beheer door middel van monitoringsmaatregelen. Over het voornemen is nog geen besluit genomen.